

Variation and change in the left periphery of the Hungarian noun phrase

Barbara Egedi

Research Institute for Linguistics, Hungarian Academy of Sciences
egedib@yahoo.com

1 Introduction

The *Hungarian Generative Diachronic Syntax* project

→ supported by the Hungarian National Research Fund (OTKA No. 78074) and located in the Research Institute for Linguistics (HAS)

→ aims: i) to digitalize all the Old Hungarian records + selected texts from the Middle Hungarian period, and to build an on-line searchable historical language corpus
ii) to reconstruct the syntax of early synchronic systems, and to model the grammaticalization processes

2 The noun phrase in Modern Hungarian

The structure of the noun phrase in Present Day Hungarian: based on the analysis of Szabolcsi 1994, modified by É. Kiss 2000 and Bartos 2000, 2001

DEMONSTRATIVES

- (1) a. ez-ek a könyv-ek b. az-t a könyv-et c. az-ok-at a könyveket
this-PL the book-PL that-ACC the book-ACC that-PL-ACC the book-PL-ACC
'these books' 'that book' 'those books'

Demonstratives in the Spec,DP (After Bartos 2000, 2001)

- (2) a. [DP ez/az [D' a [NumP három [NP könyv]]]]

b.		DP		
	Spec		D'	
		D		NumP
			Spec	NP
	<i>ez/az</i>	<i>a</i>	<i>három</i>	<i>könyv</i>
	this/that	the	three	book
	'these/those three books'			

b. ezt a pénzt-e (in PDH)
 this.ACC the money.ACC-INT.PRT

(16) [DP [DP ez-t] [DP a pénz-t]] i. e. adjunction

Table 5. The spread of the constructions ‘ez/az az ajtó’ (Figures after Dömötör 2008: 24-25)

	16 th c.	17 th c.	18 th c.	For the entire period
‘ az az N’	54,5%	91,7%	92,6%	85,5%
‘ az N’	45,5%	8,3%	7,4%	14,5%

	16 th c.	17 th c.	18 th c.	For the entire period
‘ ez az N’	3,8%	21,5%	40,8%	20,4%
‘ ez N’	96,2%	78,5%	59,2%	79,6%

POSSESSIVES

Increased frequency of structures headed by the article

(17) [DP [DP a szerzetes-nek] [DP a könyv-e]] besides [DP a szerzetes-nek [ø könyv-e]]

The combination of demonstratives and possessives:

(18) Azok a szerzetes-nek könyv-e-i
 that-PL the monk-DAT book-POSS-PL
 ‘Those books of the monk’

(19) Az-ok az Angliá-nak nemes-e-i (Fal. 63)
 that-PL the England-DAT nobleman-POSS-PL
 ‘Those noblemen of England’

(20) Ar-rul is az bibliá-nak rész-é-rül (Pázm. Kal. 473)
 that-DEL also the Bible-DAT part-POSS-DEL
 ‘Also about that part of the Bible’

The old, articleless possessive structure combines with the new demonstrative construction!

Matthew 24:14 in the Bible of Vizsoly (1590)

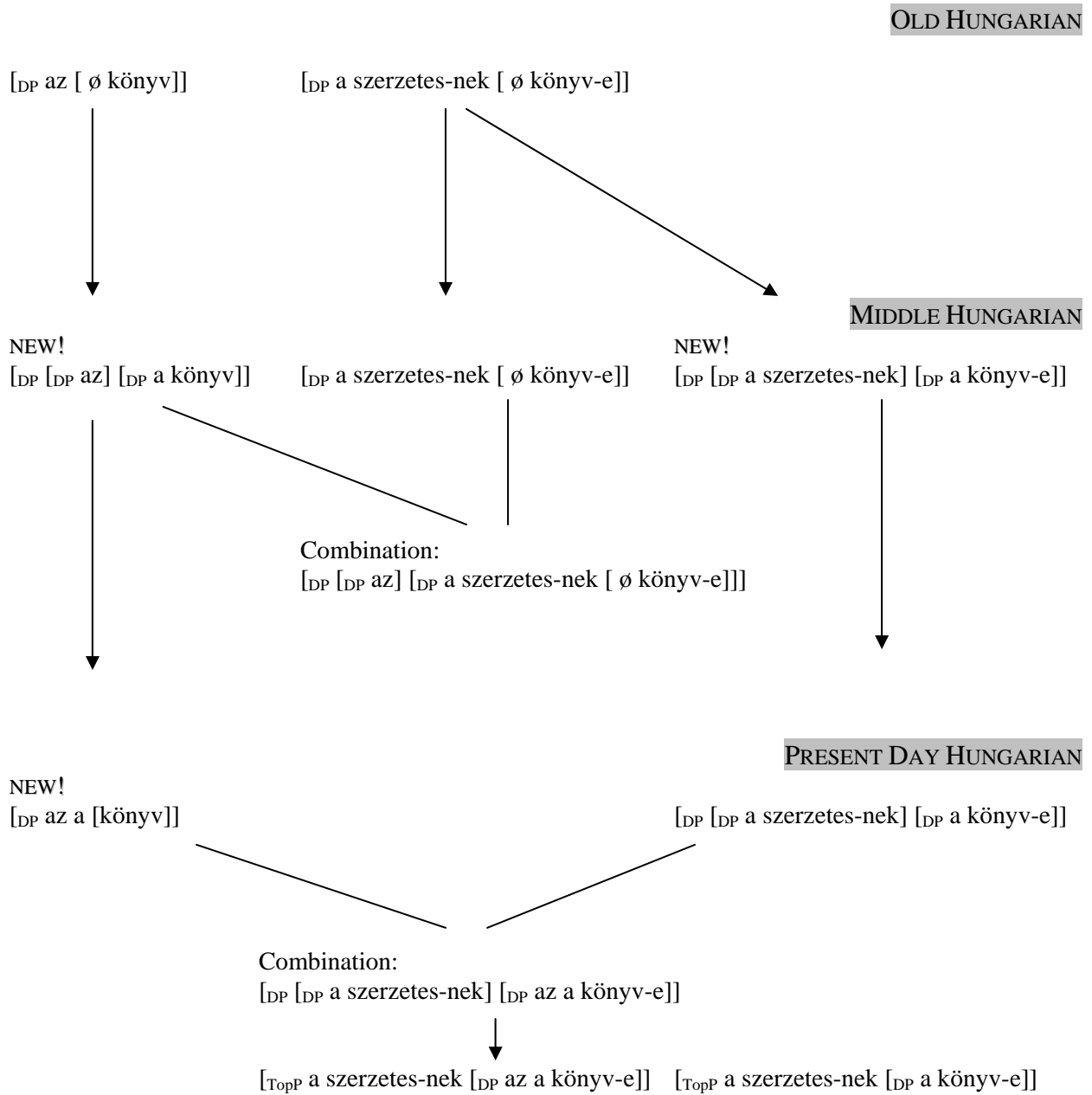
(21) Es predikáltatic **ez Isten ország-á-nak** **Evangelium-a** mind az egész föld-ön
 and be.preached this God kingdom-POSS-DAT gospel-POSS all the whole land-SUP

In Modern Hungarian: demonstrative integrated again into the DP domain

Cf. Elly van Gelderen’s (2008: 250) so-called ‘Specifier Incorporation’

→ elements coming from outside tend to be a specifier rather than an adjunct.

Schema of variation and change

References

- Bakró-Nagy Marianne 1999. A magyar határozott névelő kialakulásának szintaktikai vonatkozásai. [=Syntactic aspects of the development of the Hungarian definite article] In Büky László – Forgács Tamás (eds.): *A nyelvtörténeti kutatások újabb eredményei I. Magyar és finnugor mondattörténet*. Szeged, JATE Magyar Nyelvészeti Tanszék. 5-13.
- Bartos Huba 2000. Az inflexiók jelenségek szintaktikai háttere. [=The syntactic background of the inflectional phenomena] In: Kiefer Ferenc (szerk.): *Strukturális magyar nyelvtan 3. Morfológia*. Akadémiai Kiadó, Budapest, 653-762.
- Bartos Huba 2001. Mutató névmási módosítók a magyar főnévi szerkezetben: egyezés vagy osztozás? [=Demonstrative modifiers in the Hungarian noun phrase: agreement or share] In: Bakró-Nagy M. – Bánréti Z. – É. Kiss K. (szerk.) *Újabb tanulmányok a strukturális magyar nyelvtan és a nyelvtörténet köréből*. Budapest: Osiris. 19-41.
- Dömötör Adrienne 2008. A főnévi névmási kijelölő jelző a középmagyar korban. [=The demonstrative modifier in the Middle Hungarian period] In: Büky László – Forgács Tamás – Sinkovics Balázs (szerk.): *A nyelvtörténeti kutatások újabb eredményei V*. Szeged, Szegedi Tudományegyetem Magyar Nyelvészeti Tanszék, 17-25.
- Egedi Barbara (*forthcoming*) Grammatical encoding of referentiality in the history of Hungarian In: Anna Giacalone Ramat – Caterina Mauri – Piera Molinelli (eds.): *Synchrony and Diachrony: a Dynamic Interface. Studies in Language Companion*. Amsterdam: John Benjamins
- É. Kiss Katalin 2000. The Hungarian Noun Phrase is like the English Noun Phrase. In: Alberti Gábor & Kenesei István (eds.): *Approaches to Hungarian 7*. Szeged. 121-149.
- I. Gallasy Magdolna 1992. A névelők. [=The articles] In: Benkő L. (ed.): *A magyar nyelv történeti nyelvtana II/1. A kései ómagyar kor. Morfematika*. Budapest: Akadémiai Kiadó. 716-770.
- Gelderen, Elly van 2008. Linguistic cycles and Economy Principles. The role of Universal Grammar in language change. In: Thórhallur Eythórsson (ed.): *Grammatical Change and Linguistic Theory. The Rosendal Papers*. Linguistik Aktuell 113. Amsterdam: John Benjamins. 245-264.
- Giusti, Giuliana 2001. The birth of a functional category: from Latin ILLE to the Romance article and personal pronoun. In: Guglielmo Cinque & Giampaolo Salvi (eds.): *Current studies in Italian Syntax. Essays offered to Lorenzo Renzi*. North Holland New Linguistic Series 59. York: Elsevier. 157-171.
- Himmelman, Nikolaus P. 2001. Articles. In: Martin Haspelmath et al. (eds.): *Language Typology and Language Universals*. Handbücher der Sprach und Kommunikationswissenschaft. Band 20.1. Berlin – New York: Walter de Gruyter. 831-841.
- Simonyi Zsigmond 1914. *A jelzők mondattana. Nyelvtörténeti tanulmány*. [=The syntax of attributes. A diachronic study] Budapest, MTA
- Sommerer, Lotte 2011. Old English *se*: from demonstrative to article. A usage-based study of nominal determination and category emergence. PhD dissertation, Universität Wien
- Szabolcsi, A. 1994. The noun phrase. In Kiefer, F. Katalin É. Kiss (eds.): *The syntactic structure of Hungarian*. Syntax and semantics 27. San Diego: Academic Press. 179-274.

